

Læreplan i Stjerneblomsten.

De 6 punkter, som vi kommer ind på i læreplanen, er:

1. Barnets alsidige personlige udvikling.
2. Sociale kompetencer.
3. Sprog.
4. Krop og bevægelse.
5. Naturen og naturfænomener.
6. Kulturelle udtryksformer og værdier.

1. Barnets alsidige personlige udvikling:

I Stjerneblomsten ønsker vi at give børnene tryghed. Dette sker bl.a. ved, at børnene får mulighed for at knytte sig til den/de samme voksne hver dag. Det er den samme pædagog, der tager imod børnene om morgenen og den samme medhjælper, der siger farvel til barnet og dets familie. (Som noget nyt har vi dog udvidet åbningstiden med en halv time til hver side, hvilket betyder, at børnene i det tidsrum bliver samlet på en stue).

Barnet hører til på en stue med ca. 20 børn og 2-3 voksne. I småbørnsstuen er der ca. 8 børn på hver af de to stuer.

Da det er vigtigt for barnet, at det føler sig set, gør vi meget ud af at hilse på børnene. Hver morgen bliver barnet modtaget med et håndtryk/ et knus. Også barnets mor og far bliver hilst med et håndtryk.

I Stjerneblomsten har vi en fast rytme. Denne rytme gør, at barnet føler sig tryk med, hvad der skal ske i løbet af dagen, og at det bedre kan overskue og rumme sin egen hverdag. Den faste rytme betyder også, at den voksne har tid og til at følge sine børn, og kan derved bedre støtte barnet i dets udvikling.

Personalet i Stjerneblomsten prøver som noget fast at have børnebetragtninger

Med som et indslag på personalemøderne. Dvs. at vi beskriver børnene for hinanden så objektivt som muligt. Vi iagttager det/de samme barn/børn en tid, og så beskrives barnet i fællesskab på et personalemøde. Dette sker for at have bedre forståelse for barnet, når vi skal støtte det i dets personlige udvikling.

Børnene i Stjerneblomsten får meget plads og tid til at lege for derved at udforske sig selv gennem legen og i mødet med de andre. De prøver sig selv af på så mange forskellige måder som muligt. De øver sig gennem legen på så mange sociale situationer som muligt og udvikles derved.

Der er altid en voksen, der kan hjælpe, i nærheden af børnene, og som de kan efterligne.

Barnet bliver inspireret af de voksne og af de andre børn på barnets stue, der er af forskellig alder, 3-7

år og i småbørnsstuen ca. 1-3 år. Barnet bliver også inspireret af de aktiviteter, der bliver sat i gang dagen igennem. Vi voksne sørger for, at der er en vekslen mellem den frie leg og de fælles aktiviteter, en balance mellem Indånding og udånding.

Der fortælles eventyr hver dag. I småbørnsstuen er det ofte små lette fortællinger om hverdagsting, gerne med figurer, så de små har noget at se på, imens der bliver fortalt. I eventyret eller fortællinger kan børnene hente inspiration og de kan næres i deres udvikling af indholdet i fortællingen.

2. Sociale kompetencer.

Indendørs har barnet mindst en times fri leg hver dag, hvor 20 børn skal indordne sig i hinandens leg. De bruger deres fantasi til at finde på legene. De prøver at takle konflikter ved f.eks. at bøje af over for de andre, at holde fast ved deres rettigheder, at hjælpe de andre, selv at få hjælp, at kommunikere fysisk, verbalt og følelsesmæssigt. Ja, på alle måder øver de sig i det sociale liv under legen.

I småbørnsstuen er der ca. 8 børn på hver af de to stuer.

Udendørs er der mere plads, da vi har en rigtig stor legeplads, og samtidig har de mulighed for mange forskellige måder at mødes på med andre herude. Der kan være op til 60 børn på legepladsen, når alle tre grupper er ude. Der er også plads til at finde sammen i forskellige små grupperinger også uden at der nødvendigvis er et tæt voksenopsyn. Der er mulighed for små "hemmelige" pladser ved en af vores tæt bevoksede gangstier, oppe i et af træerne, i en hule og eller på bagtrappen m.m.

Der er også mulighed for at gå på besøg. Her udfordres børnene: "Tør jeg, begive mig ind i et nyt rum, med andre børn, og andre voksne"? Hvis de får lov, kan et par stykker gå over på besøg i småbørnsstuen. Da skal de ud af havelågen og selv banke på derovre, og spørge om lov til at være der. Selvfølgelig taler de voksne sammen, før et besøg aftales, men det ved børnene ikke altid.

Udendørs er der også vores mandlige pædagogiske pedel at forholde sig til. Han går og arbejder i haven og laver ting med og til børnene. Af ham kan man af og til få lov til andre ting, end det man normalt får lov til af de andre voksne som f.eks. at bruge de voksnes værktøj eller at klatre lidt højere op i træerne.

Småbørnsstuen har deres egen have/legeplads, der vender den modsatte vej i forhold til husets bygning. Der er dog et sted, hvor de kan se over til børnehavebørnene og møde dem ved hegnet. Af og til går en pædagog fra småbørnsstuen på besøg i børnehaven med nogle af de ældste fra småbørnsstuen.

Børnene i børnehaven får små opgaver alt efter alder. F.eks. er et par børn af gangen hjælpere ved måltiderne, dvs. disse to skal samarbejde sammen med den voksne. Dette er frivilligt, men meget eftertragtet. Da dækker de bord, sætter lys og blomster på bordet - de får evt. lov til at tænde stearinlyset - henter mad fra køleskabet, hælder mælk op, deler brød rundt m.m.

Alt dette sker i tæt kontakt med den voksne, som beder børnene om at gøre de forskellige ting.

Ved sådan en opgave, dækkes både punkt 1+2+3+4, i målsætningen.

Børnene opfordres til at hjælpe hinanden. Især hjælper de store de små. De trøster hvis nogle er kede af det, ved uvenskaber hjælper de med til at skabe venskab igen, de puster på f.eks. et slået ben, hjælper en op der er faldet, hjælper en lille ned af trappen, eller de hjælper en lille med at få tøj på. De smører måske mad til en lille, hjælper en voksen med at putte de små til at sove til middag ved at synge for dem, henter sut og dyne m.m.

Det er også de store, der lærer de små hvordan de mange små rollespil skal udføres, idet de små efterligner dem. De store er ”instruktører” i lege, hvor de spiller teater. De er direktører i lege ved f.eks. cirkus, hvor de kan have 5-10 andre børn som de holder styr på og dirigerer rundt med. Disse lege er meget lærerige for de store, og de små elsker det. Ofte er det også de store børn, der 2-3 børn samme spiller dukketeater for alle de andre børn. Dette foregår både i den frie leg og ved samlingerne med den voksne. Herved får de store børn rig mulighed for at føre an, men lærer også at få andre med. Ved samlingerne synger og leger vi ofte de mange gamle og kendte sanglege.

Gennem de gammelkendte sanglege, berører vi også punkt 6.

3. Sprog.

I Stjerneblomsten sørger de voksne for at bruge sproget rigt, tydeligt, og farverigt med dybde og varme. Vi er opmærksomme på, at børnene ikke bliver ordknappe og derved får et fattigt sprog.

Ofte når vi beskriver noget for børnene, prøver vi at gøre det på en kunstnerisk måde. Vi bruger et sprog, der taler til børnene, dvs. vi bevæger os sprogligt dér hvor børnene er til stede med hele deres fantasirigdom. Den billedrigdom, der kan ligge i sproget, prøver vi voksne at få frem, fordi vi oplever, at børnene rigtig føler sig hjemme i billederne.

Vi finder rytmen i sproget, bruger den og ”smager” på ordene ved hjælp af rim og remser og vrøvlevers. Vi råber, hvisker ja lærer børnene at kunne veksle, så de ikke bare uhæmmet snakker højere for at blive hørt, eller taler så stille, at ingen kan høre dem. På alle måder lærer de at bruge stemmen, også at forme ordene tydeligt. Vi laver lyde på mangfoldige måder: Hvisker, puster, smælder med tungen, fløjter, siger hvislelyde, efterligner dyreløyd m.m.

Gennem eventyrene, som dagligt bliver fortalt, får børnene et stort ordforråd, der går ud over det daglige. F.eks. fra eventyret ”Det lille Æsel”: ”Du skal være min søn og arving og sidde på min trone”. ”Han gik ud i den vide verden”. ”Han gjorde store øjne”. ”Du ser jo så sur ud som en eddikebrygger”. ”Nu ser du, hvem jeg er, og at jeg ikke er ringere end du”. ”Våg selv næste nat derinde”. ”Ved daggry vågnede kongesønnen”. ”Gid det altid må se få lyst ud for mig ”.

Vi fortæller/snakker om daglige ting, som f.eks. hvad vi er i færd med at lave, fortæller måske noget hjemmefra, om gamle dage da mormor var lille. Ofte når vi sidder i kredsen, er der en eller flere, der vil fortælle. Vi sørger da for at have en god fortællekultur ved at give barnet tid og ro til at fortælle. Ofte lader vi en ”fortællesten” vandre. Den, der har stenen, må fortælle, de andre skal lytte. Og så vandrer stenen rundt i kredsen.

Vi synger mange sange, så børnene også derigennem får sprogets lyd, rytme, klang og melodi ind.

Vi laver mange bevægelser til sangene/versene, da bevægelse og ordrytme hører meget tæt sammen for barnet.

Vi gør meget ud af at lytte til børnene, når de kommer spontant i løbet af dagen og vil fortælle noget. Vi lærer dem også at vente, når andre taler, så de ikke bare bryder ind.

Er der et barn, der har svært ved at tale rent, kan vi sørge for at få mange stunder med barnet, hvor vi voksne taler tydeligt til barnet og gentager det, som barnet har svært ved at udtrykke. Vi kontakter forældrene og talepædagogen, hvis det skønnes nødvendigt.

4. Krop og bevægelse.

Da vi er underlagt rytmerne ind- og udånding, hjerterytmen, dag- og natrytmen osv. understøtter vi rytmen i Stjerneblomsten, bl.a. ved hjælp af de rytmiske kredsløge. Her finder vi ind i en fælles rytme, synger, danser, hilser, ”vælger hinanden”, klapper og bevæger os i en fælles strøm af bevægelse og sang.

Bl.a. fordi vi ønsker at tilgodese alle bevægelser, finder vi på nye motiver året rundt til legene i kredsen. Ved høsttid er vi bondemænd der høster, tærsker, bager brød, hviler os og derefter kører til møllen og er møllevingerne, der suser rundt for herefter at danse, når høsten er i hus. Senere på året er vi nordenvinden, der hvirvler rundt og bladene, der falder, eller vi er regnvejret, der trommer og larmer, når det falder for til sidst at ende med stille dryp. Måske er vi solstrålerne, der tørrer vor jord. Til jul er vi moderen, der vugger det lille Jesusbarn, hyrderne der lystigt springer rundt på marken eller de hellige 3 konger, der stille og fornemt kommer med gaver til det lille barn og dets moder. Til fastelavn sætter kun fantasien grænser for, hvad vi kan være, og hvad vi kan bevæge os som. Her buldrer og brager vi også gerne, men ender så med et stille ”dryp af englestøv,” der daler ned på hvert barn.

Det gælder altså for os om at skifte mellem bevægelserne. Hurtige og måske store bevægelser, hvor hele kroppen eller kropsdele er i bevægelse, afløses af stille, små inderlige bevægelser, hvorefter vi kan begynde forfra.

Når foråret kommer, bevæger vi os som fugle der flyver, bækken der risler. Senere bevæger vi os som de sværmende bier, skovsnegle der kryber stille af sted, egeret der hopper, og som bjørnen Brummelbas med sine lange tunge skridt. Ja, alle dyr bevæger sig forskelligt, og vi efterligner deres bevægelser.

Eller vi efterligner håndværkernes bevægelser, f.eks. fiskeren, der trækker sit net i land, skomagere der syr og lapper sko. Brændehuggeren der hugger brænde eller fælder det store træ. Save, save brænde, trække to og to, tænde op i pejsen og varme os på ryggen, på nakken, i ansigtet, hænderne, fødderne ja også på næsen.

Dette sidste foretages både for at børnene får benævnt legemsdelene, og også for at få rørt disse. Her tilgodeses punkt 3

Alle bevægelser gøres i en rytmisk bevægelse måske syngende, måske til vers, rim, en remse eller andet.

Vi har i børnehaven eurytmi med vores eurytmilærere, der også underviser på Johannesskolen. Vi laver eurytmi en gang om ugen i en halv time.

Eurytmi betyder skøn bevægelse, og er en bevægelsesform vi bruger som bevægelsesstimulering/harmonisering og som terapi i Rudolf Steiner institutionerne. Ved at følge lærerens bevægelser forholder børnene sig rumligt i forhold til sig selv, i forhold til bevægelsen og i forhold til de andre.

De lærer også at forholde sig til polære begreber: Mørke-lys, tungt-let, hurtigt-langsomt, nat-dag, højt-lavt, lydt-stille, trampe-liste. osv.

Eks.:

Ej så langsomt, ej så langsomt, kryber sneglen våd og sort.

Tyve lange dage tager det fra vor lade til vor port.

Men... ih hvor ville jeg dog løbe hurtigt, hvis jeg var en lille snegl.

Børnene står i kreds. Den voksne er nu føreren, og barnet ved siden af er halen. Da går den voksne på de to første linjer af verset langsomt ind mod midten med hele kredsen efter sig ind i en spiral. På versets sidste linje føres børnene løbende ud af spiralen og ud i kredsen igen.

Dette kan selv 3-årige være med til, hvis kredsen er blandet af 3-4- og 5-årige. Børnene elsker sådan en leg. De får en fornemmelse af langsomt-hurtigt og af "mørke" (når vi går ind i spiralen, bliver kredsen tættere, mørkere) og gående ud igen får de fornemmelse af mere og mere åbenhed, lys.

I småbørnsstuen gælder i princippet det samme, altså at anvende så mange forskellige bevægelser som muligt. Men her er legene, hvor man bevæger sig sammen med børnene, mere enkle.

Udenfor har vi et stort areal, som er vores legeplads og have. Børnene er på legepladsen i 1½ time (mindst) hver dag uanset vejret. For småbørnsstuens vedkommende kan det være lidt mindre alt efter hvor store børnene er, og hvordan vejret er.

I haven er der en stor bakke, som børnene løber op og ned af. Af og til ruller eller triller de ned ad bakken. Om vinteren kælker de.

Desuden har vi et stort område med mindre bakker beplantet med buske, hvori der er lavet gangstier. Buskene bliver klippet, så det bliver som en lille labyrint med mange små "pladser".

Der er buske og træer hele vejen rundt om den store legeplads. I mange af træerne kan børnene klatre og i nogle kan de hænge i armene i en gren. Der er også en stor træstamme, som de kan klatre op på, hvilket dog kræver nogen anstrengelse. Vi har flere balancebomme.

Der er også et meget stort græsareal, hvor man kan løbe, spille bold (kaste), lege fangelege, tumle osv.

Der er også et langt, smalt fliseareal, hvor man kan lege med trækvognene. En eller flere af børnene trækker vognen og en eller flere sidder oppe i vognene.

Vi har store spader og skovle og et område med jord, hvor man må grave. Så har vi flere små og store sandkasser, hvor der graves og formes i sand.

Til finmotorikken er der udenfor blade og blomster, der må plukkes til sandkagerne. Der findes også småsten, der bliver brugt flittigt. Men der er også mange beskæftigelser sammen med de voksne øgende finmotorikken: halmkrans-binding, snitning, kartning, hænge vasketøj op m.m.

Sanglege, der kræver mere plads, er der også mulighed for udendørs, f.eks. "Kluddermor", "Bjørnen sover" og "Der kom en mand fra det røde hav."

Vi går tur ca. en gang om ugen ned i skoven eller på engen, som begge steder ligger i kort gåafstand fra Stjerneblomsten.

5. Naturen og naturfænomener.

Børnene i Stjerneblomsten kommer i berøring med de 4 elementer: jord, ild, vand og luft.

Jord:

Uden for graver de med spader i jorden. De graver efter skatte, eller de bygger noget op, laver vandkanaler i jorden eller veje.

Om efteråret planter vi løg sammen med børnene. Vi arbejder i bedene, og af og til er et par af børnene med til dette.

Børnene bruger den mørke jord som chokolade i sandkagerne.

Om foråret sår vi indenfor i store kurve og fade. Vi sår græs, som de kan bruge til legene med landskaber. Vi sår også af og til blomster m.m. Vi planter om i krukkerne og vander jorden ved planterne. Alt dette har børnene mulighed for at følge med i og eller være med til.

Luft:

Vi blæser sæbebobler, puster til løvetandens frø om sommeren og spiller bold i luften.

Vi oplever regn, sne og blæsten i luften.

Vi laver møller, der suser i luften, og vi laver drager, der flyver i luften.

Vi gynger i luften. Vi har gynger ude i baghaven og desuden en lang gyngesving på stuerne, der hænger ned fra loftet i lange reb. Disse gyngesving bliver dog kun taget ned nogle gange, ellers er de hejst op.

Vi inviterer smeden en gang om året, så vi kan se ham puste med de store blæsebælge.

Vand:

Regnvand giver mange muligheder for lege. Stykket fra tagets nedløbsrør og ned til risten er frit, så her henter børnene masser af vand. Om sommeren, når der er tørt, får de vand med ud indefra i spande.

De vasker hænder i vand, og dette kan give anledning til, at blive lidt og lege med vandet i kummerne.

Børnene er af og til med til at vaske op.

De vasker dukketøj i sæbevand.

De er med til at skrælle f.eks. gulerødder under rindende vand.

De vander blomster.

Af og til går vi ned i skoven og sopper og fisker i bækken.

Oftentimes filter vi med fed sæbespånvand.

Efter et regnskyl laver børnene ofte vandkanaler.

Ild:

En gang om året, når smeden er på besøg, ser børnene hvordan han smeder jernet i ilden.

Vi tænder ofte bål på legepladsen.

Vi har et lille komfur med fyrfadsllys, hvor børnene dagligt laver mad i miniportioner.

De store 5-6-årige får selv lov til at tænde levende lys, når den voksne er til stede og giver lov og

passer på lysene.

Et eksempel på en naturoplevelse med æbler.:

Næsten dagligt forekommer sådanne forskellige oplevelser med naturen i Stjerneblomsten.

Vi fik en dag en kasse æbler af en flink nabo. Vi har også æbletræer i haven, men de bærer ikke så mange æbler, at de kan plukkes i kassevis.

En ny medarbejder kommer med en æbleskærer, der kan skive hele æblet på en gang. Vi tager imod den og laver ”trylleskiver” med den. ”Hokus-pokus, så er det hele æble blevet til mange skiver”.

Men ellers gør vi hellere et nummer ud af, at børnene oplever, hvordan æblerne bliver delt i skiver eller i både eller midt igennem med en urtekniv for da kommer der stjerneblomstformer til syne, hvori de små kærner bor.

Vi har mange små hyggelige stunder med et eller flere børn, hvori disse naturoplevelser som nu den med æblet ”studeres”. Eller endnu bedre; vi undres sammen med børnene over, hvor meget der åbenbares for os, når vi arbejder f.eks. med æbler.

Vi siger f.eks.: ”Nu skærer vi stilken væk, den som har båret æblet, da det sad på træet.” Vi har tidligere vist barnet/børnene da vi plukkede æblerne, at når det er modent, da kan det løsnes fra træet, når vi holder hånden rundt om det, uden at vi behøver at vride for meget. Altså når træet selv vil slippe æblet, da er det klar til plukning. Så skærer vi blomsten væk, og her taler vi måske om, at engang i foråret var der fine hvide blomster på æbletræet, som i løbet af hele sommeren er blevet forvandlet til et æble. Og så er der kun den visne lille blomst tilbage.

I denne årstid, hvor æblerne høstes, fortæller vi små fortællinger for børnene, hvor æbler indgår. F.eks. ”Hans æblekerner” som er en gammel amerikansk fortælling om en dreng, der samler æblekerner hele sin barndom, gemmer dem, og da han er en ung mand, drager han ud og planter dem rundt omkring i hele landet, for til sidst at indlede hjemturen. Han ser, hvordan de sidste af de kerner, han har sået, er blevet til små spirer, de næstsidste han såede er blevet til små træer på størrelse med en lillefinger, de næste som en pegefinger, de næste så tykke som tommeltot, de næste så store som fra albuen og til fingerspidserne osv. Efter at have rejst gennem hele landet er han endelig hjemme og kan plukke et æble fra det træ, der er vokset op fra en af de kærner, han såede i jorden for lang tid siden, inden han drog hjemmefra.

Vi synger også en masse sange, hvori æbler indgår f.eks.:

1 ”Jeg har lommerne fulde af æbler.”

2 ”Udenfor hvor jeg bor, står der et æbletræ”.

3 ”For æbler og pærer, de vokser på træer, men når de bliver modne, så falder de ned. Nogle er røde og nogle er gule, vi samler dem i kurve, så store og fulde. Så sætter vi vor kurv på jord, og sætter os ved siden af. Så piller vi så skræller vi men kernehuset gemmer vi.....For æbler og pærer”.
(osv.)

Til denne sang bevæger vi os oppe fra (træet) og lader os falde ned (med æblet,) osv.

(Kan man ikke også sige, at det at plukke æbler og bruge dem på forskellig vis er en gammel dansk kulturel værdi, punkt 6?)

Vi er opmærksomme på mange daglige, naturfænomener-processer, som vi kan synliggøre for børnene. Processer som vi sammen kan dvæle ved, og som de kan gennemskue. Det sker altid i et tempo, de kan følge og ikke med flere informationer, end de har brug for og helst i et billedsprog, som børn forstår.

Hermed et eksempel på en dagligdags handling, hvori vi kommer til at berøre alle 6 punkter.

I går, kom der varer med fragtbilen fra Helios. Bl.a. en stor sæk havregryn.

Nogle af børnene ser varebilen komme og skynder sig hen til pedellen Ove og hjælper ham med at bære den store sæk indenfor.

Næste dag skal grynene i sækken hældes i små poser og fordeles i Stjerneblomsten.

8 af de ældste børn på en af stjerne hjælper til.

Vi bærer ved fælles hjælp den tunge sæk op på bordet, alt imens vi taler om at der er gryn i, der kommer fra bondens mark. Børnene har alle været med ude ved bonden og se ham høste for nylig. Vi snakker om, at kornet har været ved mølleren for at blive valset. Vi har store og små kornkværne i Stjerneblomsten, så alle har prøvet at male korn til mel.

Indtil videre har vi berørt punkterne 2+3+4+5+6.

Nu finder vi 4 små poser frem, og børnene arbejder to og to med at fylde i poserne. Vi taler om, at det er svært at undgå at spilde lidt, men at hvis de spilder meget, må de selv pille grynene op igen (finmotorikken)

Her berøres 2+4

En af de 3-årige kommer til. Han får også lov at hjælpe, og vi opdager alle, at efter ham er der en stor mængde gryn på gulvet. "Han er jo også så lille," bliver vi enige om, "så pyt med at han spilder, men hvad skal vi gøre ved alle de dejlige gryn der nu ligger på gulvet?" "Jo, vi kan give fuglene dem," siger en af pigerne. "Ja, til vinter, når de ikke selv kan finde mad," svarer en anden. "Hestene kan også godt lide havre." Siger en af drengene. "Er der nogen, der kender en hest?" Nej, det var der ikke, så vi bliver enige om at gemme det til fuglene. Vi hjælper alle med at samle det i en pose, og den voksne skriver med store bogstaver: til fuglene.

Her er punkterne 2+3+5 berørt.

Så bærer nogle af de største af børnene poserne rundt til alle afdelingerne i Stjerneblomsten, også helt over til småbørnsstuen. For at komme derover skulle de ud af lågen, ind af småbørnsstuens hoveddør og banke på for at aflevere grynene.

Her er punkterne 1+2+3+4 berørt.

Dagen efter får børnene grød, lavet af byg og havre. Først bliver grynene varmet og ristet i ovnen, og nogle af børnene fra dagen før er med til at hælde grynene på pladen, og vi taler om, at det er de gryn fra i går.

"Jeg spiser også havregrød om morgenen derhjemme, siger et af børnene." Det gør jeg også svarer flere. "Ja, min far spiste også havregrød, dengang han var lille, og han lavede også altid havregrød til mig, da jeg var en lille pige", svarer jeg.

Er det ikke gammel dansk kultur at spise havregrød om morgenen? tænkte jeg for mig selv.

Punkt 3 og så er også punkt 6 berørt?

6. Kulturelle udtryksformer og værdier.

Vi synger mange sange, som børnenes forældre og bedsteforældre også kender. Vi leger også mange sanglege. F.eks. :

”Far og mor går på torvet, køber mælk og fløde hos en gammel Jøde.

Riv, Rav, Rusk.”

Børnene står sammen to og to med armene over kors, på Riv, Rav, Rusk bytter de side stadig med armene over kors, så de kommer til at gå den anden vej.

Eller f.eks.

”Og hør lille mor, hvad har hun i sin kurv i dag”.

Eventyr som f.eks. Grimms Eventyr er også et stykke gammelt kultur. Vi mener også at vores bedsteforældre, altså børnenes oldeforældre, fik dem fortalt. Vi fortæller også nordiske folkeeventyr og andre fortællinger, der er gået i arv.

Vi holder mange årstidsfester i børnehaven (i småbørnsstuen, berører de kun årstiderne med få midler, som f.eks. et par sange, blomster og lidt enkelt pynt.) Vi holder en årstidsfest ca. en gang om måneden.:

Påskefest, pinsefest, sommerfest, høstfest, Sankt Michaelsfest (i de gamle kalendere var Sankt.Michaelsdagen d. 29/9 markeret, det er den ikke længere.) Lanternefest (at sætte lys i roerne og gå rundt og lyse med disse er en gammel tradition nogle steder.) Adventsspiralfest, julefest, Hellig tre konger fest, fastelavnsfest.

At holde årstidsfester mener vi er en kulturel udtryksmåde.

F.eks. tager vi ud til bondemanden til høstfesten og ser ham høste med le, hvorefter vi får kornet med hjem, hvor vi tærsker det, maler det til mel på vores kornkværn, og til sidst er børnene også med til at bage et høstbrød. Så holder vi en stor høstfest, hvor børnene har noget med hjemmefra fra høstens overflod. Evt. æblemarmelade, honning, grønsager fra deres egen, eller fra bedsteforældrenes urtehave, blomster og eller frugter. Da dækker vi et fint bord med det hele og spiser et fælles måltid, hvor vi deler det, vi har haft med.

Måltiderne, sådan som vi udfører dem i Stjerneblomsten, er i det hele taget gjort ud fra at finde en daglig kulturel udtryksmåde. Vi dækker fint fælles bord med blomster og levende lys. Vi falder til ro, før vi skal spise, ved at sige et bordvers, herefter dufter vi til maden og siger: ”Vær så god at spise!” Vi lærer børnene at holde bordskik, og efter måltidet slutter vi af i fællesskab og siger: ”Tak for mad!”

Når vi har mulighed for det, inviterer vi en håndværker til at komme og arbejde i haven, f.eks. en kurvefletter, en smed der arbejder med sin esse, en maler der kommer og maler huset. Altså de gamle traditionelle håndværk.

Kultur er også hvordan vi snakker til hinanden. Må man bande? Må man sige "frække" ord? Må man give hinanden øgenavne? Vi beder ofte børnene om at snakke et ordentligt Stjerneblomst-sprog dvs. uden bandeord, øgenavnene m.m.

"Kulturen" er altså at vi taler "pænt" til hinanden og til andre, der kommer på besøg i Stjerneblomsten. Også naboerne på den anden side af hækken taler vi pænt til, f.eks. når vi gynger i baghaven..

Børnene lærer disse ting lidt efter lidt som en oplevelse af, at "sådan er kulturen i Stjerneblomsten".

Vi kan dog godt i fællesskab lege med ordene, også gerne de stærkere ord, de sjove ord, vrøvleord, de lidt frække ord (f.eks. nogle fra Halfdan Rasmussens rim). Så er det i en fælles stemning af, at nu er det det vi gør, og så slut!

Heldigvis er der også som tidligere beskrevet mulighed for hemmelige gange og rum uden voksne, hvor også en lidt "fræk" børnekultur kan leve, bare lidt, inden de voksne kommer! Og bliver det for meget, så kan det være, at man må lege i nærheden af de voksne en tid, for at efterligne de voksne, som her i Stjerneblomsten øver sig i selvopdragelse, det vil sige at være efterligningsværdige.